

ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЇ МАТЕМАТИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
(повна назва кафедри)

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи
Р.Б. Папірник
« 15 » _____ 2019 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Групова динаміка і комунікації»

спеціальність _____ (назва навчальної дисципліни)
122 «Комп'ютерні науки»
освітньо-професійна програма _____ (шифр і назва спеціальності)
«Комп'ютерні науки»
(назва освітньо-професійної програми)
освітній ступінь _____ бакалавр
(назва освітнього ступеня)
форма навчання _____ денна
(денна, заочна, вечірня)
розробник _____ Кривенкова Людмила Юріївна
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Групова динаміка і комунікації» належить до переліку нормативних навчальних дисциплін, забезпечує професійний розвиток бакалавра та спрямована на формування в майбутнього фахівця розуміння основ групової динаміки, професійних компетенцій, які пов'язані з ефективною груповою роботою, групової згуртованості. Програма курсу «Групова динаміка і комунікації» складається з наступних основних розділів: групова динаміка, в якому розглядається динаміка розвитку групи та команди, ознаки та створення високоефективної команди, розподіл командних і функціональних ролей, правила проведення нарад і ділових зустрічей; комунікації: усні, міжособистісні, письмові, ділові, підготовка публічного виступу і ефективної презентації. Розглядаються також питання аргументації і переконання, вирішення конфліктів в професійних комунікаціях.

2. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

	Години	Кредити	Семестр	
				II
Всього годин за навчальним планом, з них:	90	3		90
Аудиторні заняття, у т.ч. :	30			30
лекції	16			16
лабораторні роботи	14			14
практичні заняття				
Самостійна робота, у т.ч. :	60			60
підготовка до аудиторних занять	30			30
підготовка до контрольних заходів				
виконання курсового проекту або роботи				
опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях	30			30
підготовка до екзамену				
Форма підсумкового контролю				залік

3. СТИСЛИЙ ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни. Метою викладання дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є формування у студентів цілісного уявлення про предмет, професійних компетенцій, пов'язаних з ефективною побудовою групової роботи і комунікаціями в професійному контексті в області колективної розробки програмних продуктів; оволодіння основами ефективної роботи з колегами, концепціями групової динаміки; вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей; розуміння методів управління конфліктами і стресами в команді і стратегіями вирішення конфліктів; розвинути здатність здійснювати ділове спілкування і публічні виступи, вести переговори, наради, ділову переписку, усні і електронні комунікації.

Завдання дисципліни. Основними завданнями вивчення дисципліни «Групова динаміка і комунікації» є вивчення засадничих теоретичних положень про сукупність процесів і явищ, що виникають в групах розробників програмного забезпечення, що зачіпають групову динаміку, формування вміння проводити класифікацію групових і управлінських ролей, навичок ефективної усної і письмової комунікації як в міжособовому, так і міжгруповому спілкуванні в процесі розробки програмного забезпечення.

Заплановані результати навчання. У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- основні відомості загальної теорії групової динаміки та комунікацій;
- основні соціально-психологічні характеристики груп;
- основи теорії аргументації;
- стратегії вислуховування, переконання та ведення переговорів;
- принципи ефективної усної та письмової комунікацій;

вміти:

- оцінювати та аналізувати неформальну структуру групи, визначати схильність до певної групової ролі;
- застосовувати техніки активного вислуховування, малої розмови, передачі конструктивного зворотного зв'язку; сприйняття критичного зворотного зв'язку.
- застосовувати техніки контролю емоційного напруження та вирішення конфліктів;
- проводити ефективні наради, робочі зустрічі;
- створювати формальну презентацію хорошої якості;

- володіти принципами усної комунікації та аргументації.

Пререквізити дисципліни. Успішне опанування курсу «Групова динаміка і комунікації» передбачає знання та навички з гуманітарної підготовки в обсязі програми середньої школи.

Постреквізити дисципліни. Вивчення дисципліни забезпечує формування у фахівців знання основних понять і методів побудови та розвитку ефективних ІТ команд, вміння застосовувати знання у процесі розподілу ролей в команді, готовність до роботи на загальний результат, володіння методами ефективних комунікацій, що застосовуються при вивченні дисциплін: «Технологія створення програмних продуктів», «Конструювання програмного забезпечення»

Компетентності (відповідно до освітньо-професійної програми «Комп'ютерні науки» СВО ПДАБА 1226 – 2019):

- ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК9. Здатність працювати в команді.
- ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК12. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань.

Програмні результати навчання:

- ПР1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній області комп'ютерних наук.
- ПР2. Використовувати сучасний математичний апарат неперервного та дискретного аналізу, лінійної алгебри, аналітичної геометрії, в професійній діяльності для розв'язання задач теоретичного та прикладного характеру в процесі проектування та реалізації об'єктів інформатизації.
- ПР3. Використовувати знання закономірностей випадкових явищ, їх властивостей та операцій над ними, моделей випадкових процесів та сучасних програмних середовищ для розв'язування задач статистичної обробки даних і побудови прогнозних моделей.
- ПР4. Використовувати методи обчислювального інтелекту, машинного навчання, нейромережевої та нечіткої обробки даних, генетичного та еволюційного програмування для розв'язання задач розпізнавання, прогнозування, класифікації, ідентифікації об'єктів керування тощо.
- ПР5. Проектувати, розробляти та аналізувати алгоритми розв'язання обчислювальних та логічних задач, оцінювати ефективність та складність алгоритмів на основі застосування формальних моделей алгоритмів та обчислюваних функцій.
- ПР6. Використовувати методи чисельного диференціювання та інтегрування функцій, розв'язання звичайних диференціальних та інтегральних рівнянь, особливостей чисельних методів та можливостей їх адаптації до інженерних задач, мати навички програмної реалізації чисельних методів.
- ПР7. Розуміти принципи моделювання організаційно-технічних систем і операцій; використовувати методи дослідження операцій, розв'язання одно-та багатокритеріальних оптимізаційних задач лінійного, цілочисельного, нелінійного, стохастичного програмування.
- ПР8. Використовувати методологію системного аналізу об'єктів, процесів і систем для задач аналізу, прогнозування, управління та проектування динамічних процесів в макроекономічних, технічних, технологічних і фінансових об'єктах.
- ПР9. Розробляти програмні моделі предметних середовищ, вибирати парадигму програмування з позицій зручності та якості застосування для реалізації методів та алгоритмів розв'язання задач в галузі комп'ютерних наук.

- ПР10. Використовувати інструментальні засоби розробки клієнт-серверних застосувань, проектувати концептуальні, логічні та фізичні моделі баз даних, розробляти та оптимізувати запити до них, створювати розподілені бази даних, сховища та вітрини даних, бази знань, у тому числі на хмарних сервісах, із застосуванням мов веб-програмування.
- ПР11. Володіти навичками управління життєвим циклом програмного забезпечення, продуктів і сервісів інформаційних технологій відповідно до вимог і обмежень замовника, вміти розробляти проектну документацію (техніко-економічне обґрунтування, технічне завдання, бізнес-план, угоду, договір, контракт).
- ПР12. Застосовувати методи та алгоритми обчислювального інтелекту та інтелектуального аналізу даних в задачах класифікації, прогнозування, кластерного аналізу, пошуку асоціативних правил з використанням програмних інструментів підтримки багатовимірного аналізу даних на основі технологій DataMining, TextMining, WebMining.
- ПР13. Володіти мовами системного програмування та методами розробки програм, що взаємодіють з компонентами комп'ютерних систем, знати мережні технології, архітектури комп'ютерних мереж, мати практичні навички технології адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення
- ПР14. Володіти мовами системного програмування та методами розробки програм, що взаємодіють з компонентами комп'ютерних систем, знати мережні технології, архітектури комп'ютерних мереж, мати практичні навички технології адміністрування комп'ютерних мереж та їх програмного забезпечення
- ПР15. Застосовувати знання методології та CASE-засобів проектування складних систем, методів структурного аналізу систем, об'єктно-орієнтованої методології проектування при розробці і дослідженні функціональних моделей організаційно-економічних і виробничо-технічних систем.
- ПР16. Розуміти концепцію інформаційної безпеки, принципи безпечного проектування програмного забезпечення, забезпечувати безпеку комп'ютерних мереж в умовах неповноти та невизначеності вихідних даних.
- ПР17. Виконувати паралельні та розподілені обчислення, застосовувати чисельні методи та алгоритми для паралельних структур, мови паралельного програмування при розробці та експлуатації паралельного та розподіленого програмного забезпечення.
- ПР20. Будувати зв'язки та відносини з людьми, враховувати точку зору колег, розуміти інших людей, виражати довіру команді, визнавати свої помилки, уникати та запобігати конфліктам, стримувати особисті амбіції. Здійснювати підбір і підготовку інформації та задач проектній команді, ставити цілі і формулювати завдання для реалізації проектів і програм. Реалізовувати систему моральних стосунків у професійній діяльності.

Заплановані результати навчання:

- формування теоретичних знань та практичних навичок у відповідності з поставленою метою;
- здатність ефективно працювати з колегами враховуючи поняття і методи групової динаміки;
- створення ефективних презентацій;
- оволодіння ефективними усною та електронною комунікаціями;
- уміння вести перемовини, наради, обговорення.

знати:

- концепції, принципи і методи групостворення, розвитку команд;
- основні соціально-психологічні характеристики груп;
- методи формування і розвитку команд в ІТ;
- етапи становлення ефективної команди, побудови роботи в команді;
- класифікацію групових і управлінських ролей;

- принципи і методи організації ділових комунікацій;
- основи теорії аргументації;
- основні принципи ведення переговорів, наради;
- причини виникнення та методи управління конфліктами і стресами в команді;
- вимоги ведення ділової переписки.

вміти:

- організувати роботу групи, створювати ефективну команду;
- планувати розвиваючі дії, спрямовані на підвищення узгодженості та згуртованості командних і групових дій;
- оцінювати та аналізувати неформальну структуру групи;
- здійснювати типові методи діагностики розподілу командних ролей, визначати схильність до певної групової ролі;
- застосовувати техніки контролю емоційного напруження та вирішення конфліктів;
- проводити ефективні наради, робочі зустрічі;
- створювати презентацію індивідуальної і групової роботи хорошої якості;
- володіти принципами усної комунікації та аргументації;
- оцінювати ефективність професійних комунікацій, як в індивідуальному режимі, так і всередині команди.

Методи навчання – практичний, наочний, словесний, робота з книгою. Практичних навичок студенти набувають на аудиторних лекційних та лабораторних заняттях.

Форми навчання – аудиторна, позааудиторна, індивідуальна.

4. СТРУКТУРА (ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН) ДИСЦИПЛІНИ

Назва змістових модулів і тем	Кількість годин, у тому числі				
	усього	л	п	лаб	с/р
Змістовий модуль 1. Групова динаміка					
Вступ до дисципліни, основні терміни і феномени.	3	1			2
Види команд. Принципи роботи команди.	5	1			4
Динаміка розвитку групи та команди.	10	2			8
Високоєфективні команди.	18	2		6	10
Організація та проведення нарад і робочих зустрічей.	4	2			2
Разом за змістовим модулем 1	40	8		6	26
Змістовий модуль 2. Комунікації.					
Усні комунікацій в груповій / командній роботі.	3	1			2
Письмові ділові комунікації.	5	1			4
Публічний виступ і ефективна презентація.	15	1		4	8
Теорія аргументації і переконання.	5	1			4
Міжособистісні комунікації в груповій / командній роботі.	5	1			4
Усні ділові комунікації.	5	1			4
Конфлікти в професійних комунікаціях.	12	2		4	8
Разом за змістовим модулем 2	50	8		8	34
Усього годин	90	16		14	60

5. ЛЕКЦІЙНИЙ КУРС

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1	Вступ до дисципліни, основні терміни і феномени. Види команд. Принципи роботи команди.	2
2	Динаміка розвитку групи та команди.	2
3	Високоєфективні команди.	2
4	Організація та проведення нарад і робочих зустрічей.	2
5	Усні комунікацій в груповій / командній роботі. Письмові ділові комунікації.	2
6	Публічний виступ і ефективна презентація. Теорія аргументації і переконання.	2
7	Міжособистісні комунікації в груповій / командній роботі. Усні ділові комунікації.	2
8	Конфлікти в професійних комунікаціях.	2

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичні заняття навчальним планом не передбачені.

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ зан.	Тема занять	Кількість годин
1-3	Високоєфективні команди	6
4,5	Ефективні презентації та публічний виступ.	4
6,7	Реагування в конфліктній ситуації	4

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ п/п	Вид роботи / Назва теми	Кількість годин
	підготовка до аудиторних занять	30
	опрацювання розділів програми, які не викладаються на лекціях: Професійні психологічні особливості розробників програмного забезпечення	30
	Керівництво командами. Лідерство.	6
	Ключові командні ролі	6
	Поняття міжособистісного конфлікту і його особливості. Стили вирішення міжособистісних конфліктів : ухилення; згладжування; примус; компроміс; вирішення проблеми.	12

9. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Письмовий, усний, практична перевірка.

10. ПОРЯДОК ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Контроль успішності студента здійснюється за допомогою 100-бальної системи оцінювання, що має відповідні оцінки в національній шкалі і шкалі ECTS.

Змістовий модуль 1. Групова динаміка

лабораторна робота «Високоєфективні команди» (максимальна кількість балів – 100):

- виконання лабораторної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті лабораторної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
- правильна відповідь на питання 20 балів;
- відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
- відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях) 6 -15 балів;
- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання) 1 - 5 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 1 визначається як оцінка за лабораторну роботу змістового модуля 1.

Змістовий модуль 2. Комунікації.

лабораторні роботи (максимальна кількість балів – 100 за кожен):

«Ефективні презентації та публічний виступ.»

«Реагування в конфліктній ситуації»

- виконання лабораторної роботи та її оформлення – 60 балів;
- відповідь на теоретичне питання №1, №2 при захисті лабораторної роботи (максимальна кількість балів на одне питання - 20 балів): 40 балів;
- правильна відповідь на питання 20 балів;
- відповідь на питання потребує деяких уточнень 16 – 19 балів;
- відповідь на питання із незначними помилками (сутність розкрита, але були помилки в формулюваннях) 6 -15 балів;
- відповідь на питання зі значними помилками (не розкрита сутність питання) 1 - 5 балів;
- неправильна відповідь або немає відповіді 0 балів

Підсумкова оцінка зі змістового модуля 2 визначається як середня між оцінками за лабораторні роботи змістового модуля 2.

Підсумкова оцінка з дисципліни визначається як середня між підсумковими оцінками за змістові модулі 1 та 2.

Порядок зарахування пропущених занять. Пропущена лекція відпрацьовується підготовкою конспекту відповідно до теми пропущеного заняття та його захистом. Пропущені лабораторні заняття відпрацьовуються студентами самостійно. Виконуються завдання відповідного лабораторного заняття з подальшим їх захистом.

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Чанько А.Д. Команды в современных организациях: учебник. - СПб.: Изд-во «Высшая школа менеджмента», 2011. – 408 с.
2. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Теория и практика командообразования. Современная технология создания команд. - Санкт-Петербург: Речь, 2011. – 304 с.
3. Зинкевич-Евстигнеева Т.Д. Эффективная команда: шаги к созданию. Руководство для тех, кто хочет создать свою команду. — СПб.: Речь, 2003. — 128 с.
4. Архипенков С. Руководство командой разработчиков программного обеспечения. - М.: Самиздат, 2009. - 79 с.
5. Коваленко А.В. Создание эффективной команды. Учебное пособие. - Томск: Изд-во Томского политехнического университета, 2009. – 81 с.
6. Абрамов А.П. Социология управления: уч. пособие / А. П. Абрамов, Е. И. Боев, Е. Г. Каменская – М.: Директ-Медиа, 2014. – 384 с.

7. Захарова, И.В. Деловые коммуникации: практикум. - Ульяновск: УВАУГА(И), 2015. - 131 с.
8. Томпсон, Лей. Создание команды: [пер. с англ.]. - М: Вершина. 2006. - 544 с.
9. Сегеда І. Групова динаміка і комунікації. - Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. – 59 с.
10. Гришина Н. В. Психология конфликта. 2-е изд. - СПб.: Питер, 2008. — 544 с: ил.
11. Кашапов М.М. Психология конфликта: учебник и практикум для академического бакалавриата - М.: Издательство Юрайт, 2016. — 184 с.
12. Ситников В. Л. Практикум по психологии командообразования: учеб. пособие / В. Л. Ситников, А. В. Комарова, Т. В. Слотина. - СПб.: Петербургский гос. ун-т путей сообщения, 2011. - 217 с.
13. Каймакова М.В. Коммуникации в организации. – Ульяновск: УлГТУ, 2008. – 73 с.
14. Аминов И.И. Психология делового общения. - М.: Омега-Л, 2009г. - 304 с.
15. Тульчинский, Г.Л. Логика и теория аргументации: учебник для академического бакалавриата / Г. Л. Тульчинский, С. С. Гусев, С. В. Герасимов; под ред. Г. Л. Тульчинского. — М.: Издательство Юрайт, 2016. — 233 с.
16. Емельянов С.М. Практикум по конфликтологии. - СПб.: Питер, 2009. - 384 с.
17. Уейншенк С. 100 главных принципов презентации. - СПб.: Питер, 2013. – 288 с.
18. Муромцева А. Искусство презентации. Основные правила и практические рекомендации. - М.: Флинта, Наука, 2011. – 111 с.
19. Вайссман Д. Искусство делать эффективные презентации.- М.: Акваринная Книга, 2012. – 272 с.

Допоміжна

1. Белбин Р. Мереди Типы ролей в командах менеджеров. Пер. с англ. - М.: ГИППО, 2003. - 232 с.
2. Демарко Том, Листер Тимоти. Человеческий фактор: успешные проекты и команды, 3-е изд. - СПб: Символ-плюс, 2014. -288 с.
3. Рейнольдс Г. Искусство презентаций. Идеи для создания и проведения выдающихся презентаций. – М.: Вильямс, 2014. – 320 с.
4. Шульгин В.П. Создание эффективных презентаций с использованием PowerPoint 2003 и других программ / В. П.Шульгин, М. В. Финков, Р. Г. Прокди — Электрон. текстовые данные. — СПб.: Наука и Техника, 2015. — 256 с.

12. INTERNET-РЕСУРСИ

1. <https://ru.coursera.org/learn/negotiation-skills>
2. <https://ru.coursera.org/specializations/effective-business-communication>
3. <https://rn.coursera.org/specializations/conflict-management>
4. <http://www.glennparker.cbm/Freebees/article-teamwork-and-teamplay.html>
5. http://www.happv-pm.com/sw_team_management.pdf

Розробник _____ (Л. Ю. Кривенкова)
(підпис)

Гарант освітньої програми _____ (Н. М. Ершова)
(підпис)

Силабус затверджено на засіданні кафедри прикладної математики та інформаційних технологій

Протокол від «12» жовтня 2019 року № 3